

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 peti 4 2 D, do 100 vrt 2 D 50 p, večji inzerati peti vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišтво: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Nedelja vremenskih katastrof in železniških ovir

Sredi poletja je včeraj zabesnela nad Slovenijo in Hrvatsko silna nevihta z novimi poplavami. — Skoro vse železniške zveze prekinjene. — Plazovi in voda na tirih. — Ogromna škoda povsod.

— Ljubljana, 9. avgusta. Včeraj je povsem nepričakovano zadela Slovenijo in Hrvatsko nova vremenska katastrofa, hujša od vseh dosedanjih. Škoda je doslej še nepregledna. Hudo prizadeti so kmetovalci v nižje ležečih pokrajinah, kjer so uničeni vsi poljski pridejki, v kolikor niso propadli že pri prejšnjih poplavah. Vse ceste so izplavljene, številni mostovi podrti. Železniški promet je bil na vseh važnejših progah prekinjen in še sedaj ni povsod obnovljen.

— Ljubljana, 9. avgusta. Prometno osobe, uradništvo in uslužbenstvo s popolno pravico beleži včerajšnjo nedeljo in današnjo noč kot »črn dan«, kot dan, ko so morali napeti vse svoje sile, da so premagali velike in nevarne ovire in težkoče, ki so se pojavile v prometu na mnogoštevilnih krajih glavnih železniških prog Slovenije. Star in izkušen prometnik, ki je strokovnjak v vodstvu našega prometa, je izjavil sotrudniku našega lista: »Ta noč je bila nekaj groznega! Človek mora imeti jeklene živce! Vso noč je brnel telefon in telegrami je prihajal vedno nova poročila o nesrečah na progah!«

Zgodaj zjutraj so se razširile po Ljubljani alarmantne vesti. Nekateri so pripovedovali o veliki železniški katastrofi pri Zalogu, kjer naj bi bilo več človeških žrtev. Širile so se tudi vesti, da je Ljubljana v železniškem prometu povsem odrezana z ostalimi kraji Slovenije in sosednjimi državami in inozemstvom. Vest, da se k sreči izkazale za pretrane, a že resnični položaj je dovolj grozen in pomenja nesrečo, kakršne hkrati nad Slovenijo še ni bilo.

PRERUŠENA PROGA ORMOŽ-LJUTOMER

Velikanski naliiv na Štajerskem, ki je osobito ogrožal železniško progno Ormož — Ljutomer, je povzročil, da se je podrl železniški nasip v neposredni bližini postaje Ivanjke. Nesreča se je zgodila že dopoldne. Vse promet je bil za dlje časa pretrgan in so morali potniki, zlasti udeleženci proslave odkritja spomenika slavistu Miklošiču v Ljutomeru, prestopiti in peš hoditi do prihodnje postaje, do Žerovincev. Progovna sekcija je takoj s svojimi delavnimi močmi pričela z delom in so bile ovire do večera že odstranjene. Danes se vrši na tej progi normalen tovorni in osebni promet. Kakot zatrjujejo poznavalci razmer, je iskati razloga tej nezgodi v tem, ker je ta proga silno površno zgrajena.

NESREČA MED LAZAMI IN ZALOGOM

Večje in za promet usodnejše nesreče so se zgodile na progi Ljubljana — Zidani most — Maribor. Vse kaže, da se bliža ta drugače solidno zgrajena glavna železniška žila Slovenije neizogibnemu propadu, ako ne bo centralna vlada v Beogradu upoštevala potreb te železnice in dovolila utemeljenih in primernih kreditov za brezhibno tehnično prometno vzdrževanje te proge.

Med postajama Zalog in Laze, v bližini km 419,5, se je radi hudega naliva utrgal močan plaz zemlje s hriba na južni strani proge. Plaz je zasul oba tira. Okoli 17.12 se s polno paro in največjo brzino pridrvel z Zidancega mosta proti Ljubljani dunajsko — tržaški brzovlak št. 606. Brzovlak se je radi svoje brzine zaril v zemljo in jo vlekkel kakih 80 m daleč s seboj. Kamenje in izruvano grmovje, ki je prišlo pod kolesa, je povzročilo, da je lokomotiva skočila s tira ter se ravno čez most, ki je zgrajen preko potoka Besnice, prevrnila v 3 metrov globok jarek. Tenda se je zapil v obzidje mostu, tudi iztiril in zabarikadiral levi tir, dočim se je službeni voz prevrnil na desni tir tako, da je bila proga popolnoma zaprta in vsak promet po njej začasno ukinjen.

Ta železniška nesreča bi lahko zahtevala tudi človeške žrtve, ako bi se bil ves vlak prevrnil čez nasip. K sreči se to ni zgodilo in bilo je le par ljudi lažje poškodovanih. Umevno je, da je nastala radi nesreče med potniki precejšnja panika, zlasti se je doznalo, da je dobil pri padcu lokomotive kurjač Fran Raktelj težke poškodbe. Strojevo delo na progi je bilo prekinjeno.

lokomotive. Kurjač Raktelj si je pri padcu zlomil nogo in so ga snoči okoli 22. prepeljali v ljubljansko bolnico.

O nesreči obveščena direkcija državnih železnic v Ljubljani je na lice mesa takoj odposlala komisijo, ki se ji je pridružil tudi direktor inž. Knežević. Delavcem se je v nekaj urah posrečilo spraviti iz desnega tira službeni voz, tako da je bil promet omogočen vsaj na enem tiru. Brzovlak so pomaknili nazaj na postajo Laze, ki je moral tam čakati na osebni vlak, kateremu je bil nato priklopljen ter je prispel v Ljubljano s skoraj peturno zamudo.

Danes zjutraj je bila proga očiščena. Lokomotivo bodo dvignili iz jarka.

PLAZ PRI HRASTNIKU

Prometu na progi Ljubljana — Maribor so grozile še druge nevarnosti. Bilo je, kakor da bi se bile višje sile zarotile proti tej železnici in jo hotele ugonobiti.

Se ni bila dobro pospravljena proga pri Lazah, že so javili drugo nesrečo. Sinoči okrog polnoči je zasul plaz zemlje isto progno med postajama Hrastnik in Zidani most pri čuvajnici 557. Promet na obeh tirih je bil začasno ustavljen.

UKINJEN PROMET NA ŠTAJERSKIH PROGAH

Deževje je močno poškodovalo železniško progno med Mariborom in Celjem. Proga je na več mestih preplavljena in je bil radi tega danes dopoldne promet prekinjen. Pri Rimskih Toplicah je voda odnesla čuvajnico in telefonske naprave. Pri Storah je vsled poplave Voglajne proga poplavljena in obstoja nevarnost, da se železniški nasip na več mestih poruši, ker ga voda stalno izpodjeda.

Lokalna železnica Poljčane — Kojnice je močno prizadeta. Proga je na več mestih posuta z napolavinami in tako izpodjedena, da je vsak promet nemogoč. Najbolje je poškodovana med postajama Zreče in Konjice, kjer so plazovi na več mestih progo zasuli, voda pa je poškodovala mostiče.

Tudi na savinjski progi je ustavljen od včeraj popoldne ves promet, ker je bila proga v spodnjem delu popolnoma pod vodo, a tudi v gornji Savinjski dolini je proga na več mestih močno poškodovana. Trikot ob Voglajni pri Celju je popolnoma pod vodo.

Promet je bil radi tega tekom nočišnje noči skoraj na vseh progah na Štajerskem popolnoma ustavljen. Tekom dopoldneva je bil osebni promet za silo sicer vzpostavljen, vendar pa prihajajo vlaki v Ljubljano z večurnimi zamudami, ker morajo potniki na ogroženih krajih prestopati. Tovorni promet pa je popolnoma ustavljen.

ODISEJADA DUNAJSKEGA BRZOVLAKA

Direktni brzovlak Beograd — Dunaj je med vožnjo moral premagati resitienske ovire in nezdode. Že pri Rodsusu je z veliko težavo prebrodil poplavljeni progo. Ker je bila proga med Storami in St. Jurjem vsled silnega naliva pretrgana, so ta brzovlak dirigirali iz Celja po savinjski progi na Dravograd in od tam proti Mariboru. Ker pa je bila vsled naliva proga med Zalcem in St. Petrom razdrta, je moral brzovlak ustaviti svojo vožnjo ter se vrniti nazaj v Celje. Kakšna je bila nadaljna usoda tega vlaka, še ni povsem točno znano.

SITUACIJA DOPOLDNE IN OPOLDNE

Rešilna čistilna akcija na glavni progi Ljubljana — Maribor je do osmih dopoldne toliko uspešna, da je bil vzpostavljen delni promet med Ljubljano — Zidanim mostom in Celjem. Pri Hrastniku so zjutraj progo v toliko izčistili, da je bil en tir za promet svoboden. Zato so osebni vlaki vozili iz Ljubljane do Celja in nasprotno. S prestopanjem je potem bilo potnikom omogočeno nadaljevanje vožnje do Maribora. Direktni brzovlaki so vozili na jugovzhod proti Beogradu preko Karlovca, ker je proga Zidani most — Zagreb nerabna in promet tu povsem ustavljen. Brzovlaki proti severu vozijo iz Ljubljane preko Jesenic in Celovca na Maribor. Tovorni promet je bil

na glavni progi popolnoma ustavljen.

Situacija opoldne je glede proge neizpremenjena. Povsod na krajih katastrofe se z največjo naglico vrše čistilna dela. Promet med Celjem in Mariborom pri Storah je še vedno popolnoma prekinjen. Vrši se osebni promet tu s prestopanjem. Upati je, da bo normalni promet do večera vzpostavljen. Brzovlaki iz Ljubljane na sever vozijo še vedno preko Jesenic, oni proti Beogradu pa preko Karlovca. Tovorni promet je še vedno prekinjen.

Osebni vlaki, ki prihajajo sedaj v Ljubljano z Zidanega mosta, so bili natrpani potnikov. Udeleženci slavnosti v Ljutomeru so prispeli v dveh partijah. Tudi vlaki, vozeči iz Ljubljane proti Celju, so bili dopoldne nabito polni.

NESREČA NA GORENJSKI PROGI

Z Jesenic prihaja poročilo, da je bila železniška proga pri Hrušici preplavljena in da so mase vode nanosile na progo tudi velike količine gramoza, kamena, peska in zemlje. Radi poplave pri Hrušici je moral vlak ostati dalj časa na progi, dokler delavci niso progo izčistili. Izletniki so morali čakati na dežju in med burjo vsi premraženi in premočeni na pomožni vlak z Jesenic. Opravičene so pritožbe, da bi morale imeti Jesenice kot važna postaja vsaj kako rezervno lokomotivo in nekaj voz za take slučaje.

Zagrebčani, ki so se udeležili planinskega dneva v Kranjski gori, so pozneje naleteli na še večjo oviro. Radi porušene proge pri Podsusdu so se morali iz Ljubljane voziti preko Karlovca v Zagreb.

SNEG V PLANINAH

Z Jesenic nam poročajo, da je včeraj na Triglavu in po drugih planinah zapadel nov sneg, ki je segel globoko doli proti dolinam. Padlo je za pol metra snega. Ni izključeno, da se ni kdo izmed turistov ponesrečil, ker so kljub silnemu nalivu nekateri odšli na gore.

Nalivi v mariborski okolici

— Maribor, 9. avgusta. Včerajšnji nalivi so povzročili ponovno naraščanje rek in potokov. Drava je danes zopet narasla. Kalna voda priča, da so v gorinem toku močno narasli pritoki. Na Dravi plava mnogo lesa, ki ga je voda odnesla od Zag na Pohorje in Kozjak.

Mnogo škode je povzročila Pesnica, ki je poplavlja v spodnjem toku vsa polja in porušila par provizornih mostov, ki so jih po zadnji poplavi za silo popravili. Na polju je škoda velikanska, ker so uničeni vsi poljski pridejki. Polja so tam, kjer je voda prestopila bregove, deloma popolnoma splavljena in se niti ne pozna več zadnja setev. Tudi v vinogradih je naliv povzročil ogromno škodo. Nastali hudourniki so odnašali zemljo in napravili po vinogradih globoke jame. Nižje ležeči vinogradi so uničeni. Pa tudi lastniki nepoškodovanih vinogradov so prizadeti, ker je deževje splošno zadnje škropljenje in bo treba na novo škropliti.

Iz Dravske doline doslej še ni podrobnjših poročil. Železničarji pripovedujejo, da je Meža pri Dravogradu poplavlja okolico in povzročila mnogo škode. Železniška proga Maribor — Prevalje je na več mestih ogrožena in so odlojeni večji delavski oddelki, da izvrše varnostna dela.

Napisi na ploščah prevlečeni s radiotinituro, morejo se čitati tudi ponoči. En primer:

Besnjenje nevihte nad Zagrebom

Nevihta, kakršne Zagreb ne pomni. Vse mesto pod vodo. — Ustavljen promet. — Poškodovane ulice in hiše.

— Zagreb, 9. avgusta. Sinoči je divjala nad Zagrebom nevihta kakršne ne pomnijo vremenski anali tega mesta. Že popoldne so se zbirali nad mestom temni oblaki, ki so napovedovali hudo uro. Ob 17. se je nebo popolnoma stemnilo in nad vsem zagrebškim teritorijem se je vsula strahovita ploha z nevihto, grmenjem in streli. Strahovito neurje je divjalo do polnoči. Že po prvem dežju so morali prekiniti ves tramvajski promet. Ulice so se spremenile v hudournike. Voda je udarila v kleti in vse pritlično ležeče lokale. Kmalu po 6. je že bilo mesto popolnoma poplavljen.

Voda je poplavlja Južni kolodvor in železniško progno mestoma cel meter visoko. Vlaki so začeli eden za drugim izostajati. Tudi na zagrebškem kolodvoru niso bili odpušteni redni vlaki. Kmalu po navali vremenskega orkana je bil Zagreb popoln

izoliran od sveta. Vse telefonske žice so se potrgale.

Škoda, ki jo je povzročilo neurje, je ogromna. Največ zadene mestno občino, ki bo morala vporabiti težke milijone, če bo hotela urediti mesto tako, kakor je bilo pred včerajšnjim neurjem. Ogromna škoda je doletela tudi hišne posestnike, ki jim je voda mestoma vprav resno ogrozila temelje njih hiš in zgradb. Neko hišo v Vlaški ulici so morali izprazniti, ker je obstajala nevarnost, da se bo podrla.

— Zagreb, 9. avgusta. Sava, ki je bila zadnje dni dosega normalno, je danes vsled včerajšnjih poplav v Sloveniji dosegla visino 2,84 m nad normalo. Naraščanje znaša vsako uro 12 do 14 cm. Pričakuje se, da bo Sava danes ponoči dosegla kritično kulminacijo in da ni izključena katastrofa.

Zopetna katastrofa nad Celjem in okolico

Nenavadna poplava Savinje in Voglajne. — Prebivalstvo okoliških vasi ob zadnje premoženje. — Tri človeške žrtve. — Mesto brez luči. — Ljudje na strehah. — Porušeni mostovi.

Celje, 9. avgusta.

V minuli noči je naše lepo mesto zopet zadela katastrofalna poplava, ki po svojem obsegu in navali presega vse letošnje številne poplave, ki so ob zadnjem deževju tvorile stalno nevarnost za mesto in okolico. Lepemu sobotnemu večeru je v noči od sobote na nedeljo sledil rahel dež, od nedelje zjutraj pa vse do danes zjutraj pa je bilo kot iz skafa. Ker v zadnjem času ni bilo večjih nalivov, ni nihče pričakoval kakšne večje nevarnosti. Toda že včeraj popoldne so začele vode naglo naraščati. Savinja in Voglajna sta proti večeru začeli prestopati bregove. Nato je naglo sledil naval za navalom in kmalu je bila vsa okolica spremenjena v eno samo veliko jezero.

Vse okoliške vasi so poplavljen. Voda je vdrla v hiše in kleti ter odnašala pohištvo. Živino in vse, kar je dosegla. S hribov so pridrvili hudourniki, ki so rušili ceste, odnašali mostove in razrili polja. Prebivalstvo je sredi noči v najhujšem nalu moralo zapustiti domove in se omejiti na rešitev najnujnejše obleke. Ponekod je voda v lipu zalila hleve, tako da niti živine ni bilo več mogoče rešiti. Utonilo je mnogo svinj. Ljudje so bežali v hribe in z žalostjo opazovali razdiranje svojih domov. Med posameznimi kraji so bile prekinjene vse zveze, tako da ni bilo misliti na vzajemno pomoč.

V Celju in ožji okolici je izzvala povodenj veliko paniko. Okoliške vasi so bile hipoma pod vodo, ki je naglo pridirala tudi v mesto in preplavila vse nižje ležeče dele. V bolnici je udarila voda v pisarne in ostale spodnje prostore. Invalidski dom je od vseh strani obdan od vode. Mestni vrt je popolnoma pod vodo in popolnoma uničen. V trikotu med Hudinjo in Voglajno so vse tovarne pod vodo in je vsak obrat nemogoč. Voda sega ponekod skoraj do streh in se zliiva pri oknih in v poslopja ter sega do hotela Skoberne. V Gaberju je poplavljena državna cesta, tako da je prekinjen vsak promet.

V Strossmayerjevi ulici sega voda do Zvezne tiskarne, ki je v pritličju tudi že poplavljen. Mestna klavniča je

popolnoma poplavljen. Voda teče prek Voglajnskega mostu. Pri Rebenschegzi stoji voda tik do pošte. Po celim mestu pa je voda vsled hudega naliva udarila v kleti. Savinja in Voglajna sta v svojem gornjem toku porušili vse lesene mostove. Po vodi plava pohištvo, gospodarsko orodje in razni drugi predmeti, ki jih je voda odnesla. Posebno mnogo je odplavila lesa. Pri šolskih strah je voda podrla zidano ograjo in vdrla na dvorišče. Pri cerkvi Sv. Duha je odnesla mostič. Prebivalstvo je skupno z vojaštvom in gasilci vso noč reševalo iz ogroženih hiš pohištvo, živel in ostalo premoženje. Mesto je bilo vsi noč v temi, ker je bil prekinjen tok, kaj je reševalno akcijo zelo otežkočilo.

Voda je preplavila tudi savinjsko železnico, tako da so morali ustaviti promet.

Kolikor je doslej znano, je katastrofa zahtevala tudi več človeških žrtev. V Gaberju je pri reševanju živine umrl slikarski pomočnik Venzus, v Savinji pa sta utonila neki vojak in nek otrok. Iz okolice, s katere je prekinjena vsaka zveza, še ni podrobnjših poročil. Vsprico nenadne katastrofe pa je skoraj gotovo, da je bilo tudi v okolici več človeških žrtev.

V Zavodni, ki je vsa pod vodo, si ljudje splezali na strehe. Klicali na pomoč in oddajali strele v znak, da bi porzili okolico na nevarnost. V prvi zmeči pa jim nihče ni mogel prhiteti na pomoč, ker je vladala povsod velika panika in je vsakdo mislil najprej na lastni rešitev. Odigrali so se tragični prizori. Šele danes proti jutru, ko je deževje je poenolalo, se je pričela sistematično reševalna akcija, ki je bila prej v trd temi sploh izključena.

Škoda, ki jo je povzročila ta ponovna poplava, je neprecenljiva in je zadal našim kmetovalcem smrtni udarec. Uničeni so vsi poljski pridejki, ki so v prejšnjih poplavah sploh še preostali. Ceste in mostovi so porušeni.

Od danes proti popoldnevu so začeli reke padati in voda odteka. Prebivalstvo je obupano in pričakuje nujne pomoči.

Burna otvoritev kongresa UJU

Prepir na svečani otvoritveni seji. — Poklon neznanemu junaku.

— Beograd, 9. avgusta. Včeraj ob 9. dopoldne je bil otvorjen letošnji kongres jugoslovenskega učiteljstva. Otvoritevna svečanost se je vršila v veliki dvorani univerze. Po pozdravnem govoru in otvoritvi kongresa, ki mu predseduje starosta jugoslovenskih učiteljev Peter Vuksanović, se je razvila živahna diskusija, tekom katere je prišlo do burnih prizorov. Predsednik Vuksanović je predčasno zaključil sejo, da prepreči

škandal. Po otvoritveni seji so se kongresisti napotili k spomenikom velikih prosvetiteljev ter položili na spomenike na Kalmegdanu vence.

Nato se je napotila delegacija učiteljstva na Avalo kjer je položila na grob neznanega junaka krasen venec. Nj. Vel. kralju je bila odposlana na Bled udanostna brzovjaka.

OBČINSKE VOLITVE NA SUŠAKU

— Sušak, 9. avgusta. Včeraj so se vršile tu dopolnilne občinske volitve za polovico mest občinskih svetnikov. Volitve so bile zelo živahne, udeležba obilna. HSS je dobila 620 glasov. Davidovičeva stranka 622, delavska lista 235, samostojni demokrati 139, radikali 128 in gospodarska lista 68. Količnik je znašal 152 glasov. Potemtakem odhaja na HSS

5 odbornikov, na Davidovičevce 5 in na delavsko listo 2 odbornika. Ostale stranke so ostale brez količnika in zato brez mandata.

INOZEMSKÉ BORZE

Cu:ih: Beograd 9.12, Pariz 15.275, London 25.155, Newyork 516.975, Milan 17.40, Praga 15.325, Dunaj 73.175.
Trst: Beograd 52—52.50, Pariz 88.00—89.50, London 144—144.50, Newyork 29.00—29.70, Praga 97.50—98.00, Curich 97.50—98.00.

Gospodarstvo

Stanje Narodne banke

dne 31. julija 1926.

AKTIVA:		Razlika v pri-	
		meri s stanjem	
		dne 22. julija	
Kovinska podlaga	394,7	—	11,3
posojila	1.345,8	+	32,2
račun za odkup kronskih novčanic	1.151,9		
račun začasne razmenjave	350,2		
državni dolгови	2.966,3		
vrednost državnih domen, zastavljenih za izdajanje novčanic	2.138,3		
saldo raznih računov	243,5	—	156,7
Skupaj	8.591,0		
Od glavnice izplačano	30,0		
rezervni fond	7,7		
novčnice v obtoku	5.421,9	+	16,1
državni račun začasne razmenjave	350,2		
državne terjatve po raznih računih	30,7	—	119,6
razne obveznosti	528,9	—	31,7
državne terjatve za zastavljene domene	2.138,3		
izjavo za kupovanje zlata	83,0		
Skupaj	8.591,0		

Obrestna mera ostane neizpremenjena. Obtok novčanic se je zvišal od zadnjega izkaza za 16.100.000 Din.

—g Nova ponudba posojila. V Beograd so prispeli zastopniki neke ameriške finančne skupine, ki je v poslovnih stikih z Evropo, da se informirajo o možnosti plasiranja posojila v naši državi. Posojilo bi dobile občine in hipotekarni zavodi. Ta skupina, ki razpolaga s stomilijonskim kapitalom, bi dal posojilo državnim hipotekarnim banki in sicer 20 milijonov dolarjev, po volitvah pa večje posojilo beograjski občini. Konkretne pogajanja se bodo vršila po povratku ravatelja hip. banke dr. Markovića, ki je zdaj odsoten.

—g Monopol šolskih potrebščin. Zastopniki trgovcev in producentov šolskih potrebščin iz Hrvatske, Slavonije, Vojvodine in Slovenije so posetili v soboto pomočnika prosvetnega ministra, da se pritožijo proti odloku prosvetnega ministrstva z dne 6. julija t. l., v katerem je med drugim rečeno, da morajo vsi prosvetni inšpektorati z novim šolskim letom rabiti v osnovnih in ljudskih šolah zvezke v izdaji državne tiskarne. S tem bi bili trgovci in producenti šolskih potrebščin težko prizadejeni. Pomočnik ministra je obljubil, da bo zadevni odlok razveljavljen, odnosno da se bo nanašal kakor doslej, tudi v bodoče samo na ljudske šole in prva dva razreda srednjih šol.

—g Prva gospodarska razstava v Črni gori. Na prošnjo poljedelcev iz Nikšića je poljedelsko ministrstvo dovolilo, da se priredi jeseni v Nikšiću velika razstava poljskih pridelkov. Za nagrade razstavljalcem je določen kredit v znesku 20.000 dinarjev.

—g Holandski gospodarski zastopniki v Jugoslaviji. Okrog 20. septembra prispje v Jugoslavijo skupina holandskih gospodarskih zastopnikov, ki se nameravajo v Ljub-

ljani, Zagrebu in Beogradu informirati o naših gospodarskih razmerah. Njihov poset je informativno-gospodarskega značaja. Holandski nameravajo prirediti v Jugoslaviji več javnih predavanj o gospodarskem in kulturnem položaju Holandske.

—g Naša trgovina s Holandsko. Uvoz iz Holandske v Jugoslavijo je znašal leta 1921 Din 47.353.669, l. 1922 Din 95.390.901, l. 1921 Din 76.174.476, l. 1924 Din 73.994.063 in l. 1925 Din 159.496.226. Jugoslavija je izvozila na Holandsko l. 1921 za 1.353.126 dinarjev, l. 1922 za 14.064.609, l. 1923 za 16.331.270, l. 1924 za 36.641.026 in l. 1925 za 28.345.103 Din.

—g Izvoz našega opija. Leta 1924. je izvozila naša država 10.369 kg opija in sicer 9534 kg v Solun, 775 kg pa v Nemčijo. Da paralizirajo monopoliziranje trgovine z

opijem od strani Soluna, so producenti poslali del opija na frankfurtski velesejem. V Frankfurtu so ugotovili, da je srbski opij poleg kitajskega najboljši. Lani smo izvozili v Grčijo 190.456 kg opija v vrednosti 60.100.000 dinarjev, v Nemčijo pa 8590 kg v vrednosti 5.800.000 dinarjev. Grška torej še vedno uvažuje največ opija iz Jugoslavije.

—g Zaken o industrijskih obveznicah je stopil v veljavo že lani in zdaj je treba izdelati samo še pravilnik, pa bi lahko zakon mnogo koristil industrijašem. Po tem zakonu je namreč dana industriji možnost, da pride potem obveznic do kapitala in kredita. Ker pravilnik še ni sestavljen, je centrala industrijskih korporacij v Beogradu posredovala pri trgovinskem ministru, da zakon o industrijskih obveznicah čim prej praktično uveljavi.

tine, o kateri je govorila Lebertova. Tudi zlato krono so našli.

Pričevanje Lebertove sta potrdila tudi oba brata nezvestega moža. Tako je bilo uradno ugotovljeno, da je samomorilec Adela Lebert. Na podlagi te ugotovitve je dobila njegova vdova vse potrebne dokumente in sodišče je odredilo, da ji mora biti izplačana tudi zavarovalnina v znesku 16.000 dolarjev. Ko je žena dobila denar, je kupila hišo ter se poročila s 75letnim trgovcem W. Manleyjem. Živela sta srečno, dokler se ni vrnil dozdnevni mrtvi mož. Nekega dne je namreč Adela Lebert pozvonila pri svojem bratu, ki je bil prvi hip zelo presenečen, potem je pa priredil v znak veselja veliko pojedino. Brat je pripovedoval Lebertu, da ga smatrajo vsi mrtvim, da je bilo izdano o njegovi smrti uradno potrdilo in da torej uradno ni več živ. Povedal mu je tudi, da se je žena drugič poročila in si kupila krasno hišo, ki nosi njegovo ime.

Lebert ni dolgo razmišljal. Nekega večera je potkal na vrata svoje žene. Pred tem si je dal uradno potrditi, da je še vedno živ. Žena se je tako ustrašila »uradno mrtvega« moža, da je omedlela. Pa tudi sodnik je prišel v neprijeten položaj, ker ne more najti paragrafa, ki bi mu pomagal razvoljati ta Gordijev voz. Gre namreč za to, jedli ima zavarovalnica pravico zahtevati od Manleyjeve odškodnino za zavarovalnino ali pa mora zavarovalnica priznati, da je bila zavarovalnina pravilno izplačana. Formalno se stališče zavarovalca, odnosno njegove žene ne da izpodbijati, ker je bil Lebert uradno proglašen mrtvim.

Magdeburški škandal

Poročali smo že ponovno o škandalozni justici nemških reakcionarcev, katerih ekspoziti v magdeburški sodni službi se z bolesto trdovratnostjo upirajo resnici, samo da bi škodovali svojim političnim nasprotnikom. Varovaneck hackenkreuzerskega preiskovalnega sodnika Schröder je priznal, da je on sam umoril Hellinga in da je aretirani industrijalec Haas nedolžen. Splošno se je pričakovalo, da bo Haas zato takoj izpuščen iz preiskovalnega zapora. Toda hackenkreuzerski preiskovalni sodnik Kölling ne kapitulira tako hitro. Izjavil je kratkomo, da ne veruje, da bi bile Schröderjeve izpovedi resnične. Zaslal je zato Schröderja med štirimi očmi in nato objavil, da je Schröder svoje priznanje — prekalil. Preiskovalni sodnik zaradi tega odklanja zahtevo, da izpusti Haasa iz zapora.

Nemški justični škandal zavzema tako vedno večje dimenzije in postaja sramota za vso Nemčijo, ki trpi tako nekulturne razmere.

Dveurni zakon

Neki sovjetski komisar v Odesi, po imenu Fedor Sigov, je nedavno postavil svetovni rekord v najkrajšem zakonu. Zalezoval je že dlje časa lepo odesko deklico, ki pa se mu je krepko upirala in ni hotela postati njegova ljubica. Sigov jo je hotel na vsak način imeti in jo je zato zasnubil. Deklica se je upirala tudi močvit, toda na njo so pritisnili sorodniki, ki so se bali, da se sicer Sigov maščuje nad celo rodbino. Tako je dekle naposled pristalo na poroko, ki

se je vršila nekega dne ob 15. popoldne.

Ko je Sigov na ta način dosegel svoj namen, je ob 7. zvečer svojo ženo zapodil. Izjavil ji je, da ni niti duševno niti telesno dovolj razvita, da bi lahko postala mati njegovim otrokom. Zato naj išče drugega moža. Prevarana mladenec povrne k svojim starišem in si pokaže šla na policijo, da bi prosila zaščito, toda tam so ji izjavili, da sicer obsojajo postopanje Sigova, da pa sovjetski zakoni ne nudijo nikake možnosti za postopanje proti njemu. Kljub temu je ta brezvestna lumparija vzbudila ogromno ogorčenje med vsem odeskini prebivalstvom in tudi med komunisti. Ni izključeno, da bo ta zloraba zakona povzročila početek energične akcije za reformo sovjetskih zakonov o rodbini.

× Uboga dedinja milijonov. Poročali smo pred kratkim, da so iskali po časopisih plesalko Emo Jedličko, ki ji je neki ameriški prijatelj zapustil 20.000 dolarjev. Zdal so jo končno našli. Leta 1919. je šla z Dunaja v tujino, se v Chicagu poročila z nekim fabrikantom in l. 1921. istotam umrla. Dolarji pripadejo zato nekemu farmerju, ki je izvrševalec oporoke.

× Roparski umor sredi Dunaja. V soboto so udri doslej še neznani storilci v palačo avstrijske tobačne razije v Porzela langasse na Dunaju. Ustrelili so nočnega čuvarja in nato poskušali vlomiti v veliko železno blagajno, v kateri se je nahajalo okrog 1 milijon šilingov (8 milijonov Din). Vrata blagajne so že na polovico prevrtili, ko jih je morala očitno nekaj preplašiti, na kar so svoje delo prekinili in pobegnili. Vlom in umor so razkrili šele naslednji dan.

× Fordov aeroplan. Te dni se je vršila v Newyorku poskusna vožnja z novim tipom aeroplana, ki ga je konstruiral neki nemški inženjer. Aeroplan je težak jedva 129 kg in doseže hitrost do 120 km na uro. Ford je izjavil, da bo te vrste aeroplan izdeloval v svojih tvornicah na veliko in jih tako napravil dostopne za najširše ljudske sloje. Aeroplan po njegovem mnenju ne bo stel mnogo več kot dobro motorno kolo ali majhen avtomobil in tako bodo Fordovi aeroplani kmalu ravno tako popularni in razširjeni, kakor so danes Fordovi avtomobili.

× Svetovni kongres za mednarodno pravo. Na Dunaju se vrši te dni 34. kongres Družbe za mednarodno pravo (International Law Association), ki se ga udeležujejo odlični pravni znanstveniki iz vsega sveta. Je to prvi kongres po vojni, ki se vrši na nemških tleh. Med drugimi točkami razpravlja kongres tudi o možnosti uvedbe mednarodnega kazenskega sodišča, o mednarodni pravni pomoči itd.

× Madžarski grof pod kurateljo. Sodišče v Rabu je postavilo pod kuratelo 35-letnega grofa Franca Eszterhazyja, enega najbogatejših madžarskih aristokratov. Za kuratorja mu je določilo njegovo ženo, rojeno grofico Zichy. Grof je živel skrajno razpisno in zapravljal denar na najbolj nemiseln način. Čeprav ima lepo in mlado ženo, je imel vedno tudi ljubice, ki jih je kar obispal z darili. Vsaki je kupil vilo in avto. Sorodniki so zato predlagali sodišču, naj ga postavi pod kuratelo, kar je sodišče tudi storilo. Odtlej bo grof dobival samo mesečno apanažo 300 milijonov madžarskih kron, ali po naše okrog 250.000 Din. — Ubogi revček!

To in ono

Umor z radijem

Policija severoameriške države Virginija je imela te dni obilo posla z rafiniranim umorom, ki je vzbudil v javnosti veliko senzacijo. Gre za umor z najmodernejšim sredstvom — z radijem. Zrtev tega zločina je postal 72-letni bogataš Robert Morgan. Zločinci so računali z njegovo dedščino. V javni bolnici v mestu Virginiji je nenadoma preminul Robert Morgan, in sicer nekaj ur po operaciji. Smrt je nastopila baje radi srčne kapi. Morgan je ležal več mesecev v bolnici, ne da bi mogli zdravniki ugotoviti, kakšno bolezen ima starec. Ker se njegovo stanje ni zboljšalo, so ga operirali, na kar je nepričakovano umrl.

Preiskava je dognala, da so dali dediči bogatemu starcu prstan, v katerem je bilo nekaj miligramov radija. Po mnenju zdravnikov je ta količina zadostovala za smrt. Starec je namreč nosil prstan tudi med boleznijo in ker je bil v neposrednem stiku z radijem, je podlegel vplivu te zagonetne snovi.

Rastline imajo srce

Po odhodu angleškega parlamenta na poletne počitnice vzbuja vso pozornost javnosti zasedanje angleškega društva za pospeševanje znanosti. Največje zanimanje vlada v javnosti za poizkuse sira Jagadisa Chander Bosa, znamenitega učenjaka, ki je predaval v peiek o življenju rastlin. Doslej so naravoslovci mislili, da se življenje rastlin bistveno razlikuje od življenja živali, da žive rastline samo pasivno, dočim je življenje živali aktivno. Nihče ni mislil, da je med življenjem rastlin in živali kaka zveza.

Sir Jagadis je delal v Kalkuti že pred leti poizkuse, ki so vzbujali pozornost vsega znanstvenega sveta. Njegova opazovanja so ovrgla staro naziranjje o življenju živali in rastlin. Sir Jagadis namreč trdi, da imajo rastline srce in da se dā utripanje njihovih srč točno dognati. S finim instrumentom, ki ga je konstruiral Jagadis sam, je na predavanju dokazal, da rastline reagirajo na medikamente. Da dokaže, da kroži sok

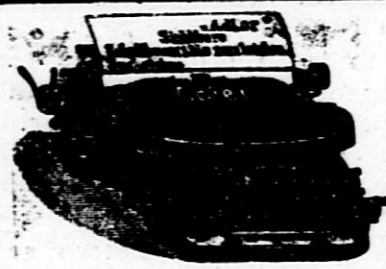
Povratek nezvestega moža

V Newyorku je vzbudila te dni splošno senzacijo afera, pri kateri je šlo za visoko zavarovalnino. 53letni Adela Lebert je bil proglašen že pred štirimi leti mrtvim. Njegova žena se je poročila z drugim, ko je bila Lebertova smrt uradno proglašena. Njen prvi mož je bil zavarovan za 10.000 dolarjev, ki jih je zavarovalnica ženi izplačala. Toda nezvesti mož se je čez štiri leta vrnil živ in zdrav ter izjavil, da ne pusti žene drugemu.

Afera je nastala takole: Pred štirimi leti se je Lebert spri s svojo ženo in izginil iz Newyorka. Nihče ni vedel, kam je odpotoval. Tudi žena si je zaman prizadevala najti nezvestega moža. Lani v juliju je izvršil nekdo v Sarniji samomor s tem, da je skočil v tovarni Imperial Oil Company v visoko peč. Njegovo truplo je bilo tako obžgano, da policija ni mogla ugotoviti identitete. Uvedena je bila preiskava, da se dožene, kdo je bil dotični samomorilec. Vest o tem dogodku je prišla tudi do Lebertove žene, ki je slutila, da bi utegnil biti samomorilec njen mož. Zato je odpotovala sama v Sarnijo, da se sama prepriča, kaj je s slujno. Oblasti so ji dovolile vstop v mrtvašnico, kjer je ležalo samomorilečvo truplo. Lebertova je izjavila, da je imel njen mož na eni nogi globoko brazgotino, na drugi pa sledove težke operacije. Povedala je tudi, da je imel zdrave zobe. Samo na enem zobu je imel zlato krono. Potom rentgeniziranja so zdravniki dognali, da so na truplu res sledovi operacije in brazgo-

UNDERWOOD pisalni stroj je dosegel svetovni sloves. Nad 2.000.000 strojev v prometu in rabi.

Zastopstvo: Lud. Baraga LJUBLJANA Seienburgova ulica 6

Velik uspeh

Adler pisalnem stroju.

Pri velikem zveznem tekmovalnem pisanju Gabelsbergove stenografijske zveze v Hessnu je pripadlo izmed 45 udeležencev na vseh uporabljajočih strojnih sistemih

prvo darilo pisalnemu stroju „ADLER“

Od 14 določenih daril odpadlo jih je 6 na „Adler“ pisarje.

Zastopnik **Ivan Jax in sin, Ljubljana.**

Dve moški obleki
dobro ohranjeni ter zimski snknja se takoj proda. Ponudbe na upr. lista pod „Obleka 2259“

Sostanovalec
mlajši intelligenen, soliden, se sprejme na prijetno stanovanje k gospodu. Ponudbe na upravo lista pod „Sostanovalec 2234“

Gospodična
vajena vseh pisarniških del in zmožna slov., kakor tudi nemškega jezika, išče službo. Gre tudi za blaginčarko. Ponudbe na upr. lista pod „Zmožna 2258“

Večjo prazno sobo
s souporabo kuhinje išče miren zakonski par brez otrok. — Ponudbe pod „1. september/2270“ na upravo „Slov. Naroda“.

Pozor čevljarji!
Gornje dele vseh vrst čevljev dobite — dobro in solidno izvršene — po najnižjih cenah pri: I. Marchiotti, trgovina z usnjem, Ljubljana, Sv. Petra cesta 30. 128/T

20—30.000 Din
brezobrestnega posojila dam za stanovanje 1—2 sob s kuhinjo. — Ponudbe pod „Brezobrestno posojilo/2271“ na upravo „Slov. Naroda“.

Ločenec
ne po svoji krivdi, 29 let star, želi znanje s samostojno gospodično ali ločeno ženo brez otrok. — Dopisi pod Bočičnost 2267 na upravo „Slovenskega Naroda“.

Otroški voziček
dobro ohranjen — ceno naprodaj. — Naslov pove uprava „Slovenskega Naroda“. 2281

Stare kovine
vseh vrst plača najbolje Strzalkovsky, Zagreb, Meduličeva ul. 20. 135/T

Izobražen gospod
inozemec, dobro situiran, se želi častno seznaniti z distingvirano trgovko. — Ponudbe pod „Harmonija/2273“ na upravo „Slov. Naroda“.

Spoznati se želi
poštenim potom intelligenen gospod, imovit, z damo, dobro pianistino. — Ponudbe pod „Mendelssohn/2272“ na upravo „Slov. Naroda“.

Klavir,
dobro ohranjen — radi pomanjkanja prostora — takoj naprodaj. — Ponudbe pod „Klavir/2268“ na upravo „Slovenskega Naroda“.

Kontoristinja
s pisarniško prakso, vešča slovenskega in nemškega jezika, želi stalne službe za takoj. — Ponudbe pod „Kontoristinja 2269“ na upravo „Slov. Naroda“.

Učenec,
krepak, zdrav, poštenih staršev, z nekaj razredi meščanske šole, se sprejme v trgovino z mešanim blagom. — Josip Divjak, Ribnica. 2274

Služkinjo
za vse, ki bi hotela iti z menoj v Subotico, iščem. — Pismo na: Skaljer, gostilna Amerika, Kamnik. 2287

Dvignite pisma
v upravi „Slov. Naroda“: „Sigurna eksistenca“; „Stalno 2178“.

Stanovanje
obstoječe iz treh sob in pritlikin — se odda za november termin. — Načrtneje pri ravnatelju stru Vazjemne posojilnice, Ljubljana, Miklošičeva cesta. 2286

RADIO
aparate in sestavne dele ima v zalogi
FRANC BAR, Ljubljana,
Čankarjevo nabiranje štev. 5

Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica

Ivan Bricelj, Ljubljana
Dunajska cesta 15 in Gospodarska c. 7 (dvorišče kaverne „Evropa“)
Se priporoča. — Izvršite točno, cene zmerne. 75-1

Teod. Korn, Ljubljana
Poljanška cesta št. 3.
krovec, stavlji, galanterijski in okrasni klopri. — Instalacije vedovodov. Naprave strojevodov. Koplička in klesane naprave izdelovanje posod iz pločevine za firne, barvo, lak in med vsaki velikosti kakor tudi posod (škafle) za konzerve. 331

Profesor dr. Alojz Zalokar

so je preselil
v Maistrovo (Vojaško) ulico št. 6
(poleg trga Tabor, nasproti vojašnice vojvode Mišića)
in ordinira redno od 2. do 3. popoldne.

Stari kolesarji priporočajo le

„Puch“ - kolesa

zato jih večina pridno kupuje le pri trvdki

Ign. Vok, Ljubljana
Tavčarjeva (Sodna) ul. 7

Nizke cenel 117 T Tudi na obroko!